

NORSK-FINSK INTERESSEORGAN

Ringveien 7 - 9802 Vestre Jakobselv - e-post : post@norskfinsk.no

Til

Arbeids og inkluderingsdepartementet, same og minoritetspolitisk avdeling
Kultur og kirkedepartementet, kulturavdelingen
Rådmann og ordfører i Vadsø, Vardø, Nesseby og Sør Varanger kommune.

Kopi: Varanger museum IKS

Vestre Jakobselv, 23. mai 2009

Krav om oppløring vedrørende offisiell bruk av kvenbegrepet

Norsk-finsk interesseorgan, NFI er en organisasjon bestående av etterkommere av finsk innvandring.

Organisasjonen er beklageligvis, blant annet, en direkte årsak av temaet i dette brev.

NFI har følgende oppfatninger om korrekt *offisielt* bruk av begrepene *kven* og *kvensk*:

- I. Kven er et egennavn på en beskyttet nasjonal minoritetsgruppe forankret i Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter (EMK). Begrepet ble offisielt på det tidspunkt den norske stat ratifiserte konvensjonen i 1998. *Kvensk språk* skal bare tilknyttes denne gruppen.
- II. *Blant* etterkommere av den finske innvandring til Norge før 1940 finnes der noen personer som *etter eget ønske* velger å tilhøre den beskyttede minoritetsgruppen *kvener*.
- III. Myndighetene skal *ikke* benevne personer eller grupper som *kven* eller *kvener* begrunnet med deres tilsvarende historiske bakgrunn som den gruppen som *ønsker* beskyttet minoritetsstatus.
- IV. Kvenbegrepet skal ikke brukes med tilbakevirkende kraft. Derfor var der ingen kvener *før* ratifiseringen i 1998, og følgelig skal det ikke refereres til *kvensk innvandring* på 1700-1800-tallet.
- V. *Krav og valg* av stedsnavn på minoritetsspråk kan bare fremmes av en *tilstrekkelig* stor minoritetsgruppe bosatt på stedet, og navnet må ha historikk for å ha vært i daglig bruk blant gruppen.

Varanger museum IKS avd. Vadsø er et høyst relevant eksempel på det NFI mener med feilaktig bruk av kvenbegrepet. Det offisielle kvenbegrepet benyttes ikke bare om den kvenske minoritetsgruppen men om *alle* etterkommere (og deres historie) av den finske innvandringen før 1940.

Museet har også påpekt begrepsforvirringen men forsår ikke at museet selv er den viktigste årsaken til denne forvirringen (Og forveksling).

Forvirringen er oppstått fordi museet bruker kvenbegrepet *både* om den kvenske minoritetsgruppen og om de øvrige finske etterkommere. Sistnevnte ønsker ikke minoritetsstatus men oppfatter seg som en del av storsamfunnet og at forfedrene var blant annet *finske* innvandrere som talte og leste det *finske* språk.

Museets leder Sigrun Skarstein påstår derimot at museets "altomfattende" bruk av kvenbegrepet er legitimt med henvisning til statens ratifisering av EMK i 1998.

Fakta er at minoritetsgruppen NKF først ble etablert i 1987 og deres medlemmer fikk en *offisiell* beskyttet minoritetsstatus i 1998. Samtidig godkjente staten navnet *kven* som et offisielt navn på denne gruppen.

Det er verdt å merke seg at den kvenske minoritetsgruppen består av under 2 % av de øvrige norske borgere av storsamfunnet som også er etterkommere av den samme finske innvandring før 1940.

Beklageligvis fremstår museet og deres nettside som om museet bare er et museum for den beskyttede kvenske minoritetsgruppen. De finske etterkommeres historie blir presentert som om disse er en del av den beskyttede gruppen kvener. Dette er en meget uheldig situasjon og har et unødvendig konfliktskapende potensiale.

Et par koblinger til museet:

<http://museumsnett.no/vadsomuseet/?Lenker>

http://museumsnett.no/vadsomuseet/?Om_museet

NFI er av den oppfatning at museets ledelse har altfor nære bånd til ledende personer i NKF og andre profilerte personer ved universitetet i Tromsø som har kvener som forskningsområde. Professor Einar Niemi kan nevnes.

Museets ledelse gir et inntrykk av at denne mangler vesentlig og nødvendig vilje til å lytte til den befolkningsgruppen som museet som historiefremidler har ansvaret for.

Alternativt forstår ikke ledelsen å skille mellom dagens *beskyttede minoritetsgruppe kvener* og den store gruppen etterkommere av den finske innvandringen som *ikke* har uttrykt ønske om en minoritetsstatus og ønsker forståelig nok ikke dagens forveksling med den kvenske mindretallsgruppen. (Årsakene er altfor mange til å tas med her)

NFI og andre har flere ganger påpekt overfor Varanger museum avd. Vadsø og Vadsø kommunes ledelse at kvenbegrepet *bare* skal benyttes om de som velger å tilhøre den beskyttede minoritetsgruppen.

Dessverre har dette vært nytteløst. Museet reagerer med aggressiv kamp om rett til begrepsbruken.

Ref. avisen Finnmarken 15.05.2009.

Artikkelen viser tydelig Skarsteins feilaktige oppfattelse av *hvem* som tilhører den kvenske minoritetsgruppen kvener der hun argumenterer som om staten har plassert *samtlig*e finske etterkommere i en minoritetsgruppe. Vadsø kommunes ordførers reaksjon er frykt for svekkelse av lokalpolitiske vedtak og ufred ved å møte NFI.

NFI har mottatt et brev fra professor Asbjørn Eide, jurist og ekspert på menneskerettigheter datert 24.04.2009.

Ref: (Understreking er NIFs red.)

"Det er sikkert riktig at kvenene er etterkommere av finsk innvandring som har lang tilhørighet i landet, men det har nok ikke vært meningen å si at alle etterkommere av finsk innvandring som har lang tilhørighet er kvener. Jeg vet ikke den fulle sammenhengen i det dokumentet fra AID du omtaler, "etterkommere av finsk innvandring som har lang tilhørighet er kvener". Men jeg antar at meningen er at blant etterkommerne av finsk innvandring er det en gruppe personer som definerer seg selv som kvener...

Det står den enkelte etterkommer av finsk innvandring helt fritt om hun eller han vil anse seg som hørende til den kvenske gruppen eller ikke.

Ingen kan bli pålagt å høre til en minoritet når de ikke ønsker det.

Det er derfor helt klart at du og andre som mener det samme som deg, har rett til å avvise at du og dere hører til den kvenske gruppen.

Dere må gjerne også be AID i sine dokumenter klargjøre at ikke alle som er etterkommere av finsk innvandring med lang tilhørighet i landet hører til den kvenske gruppen."

I 1998 imøtekom staten krav fra NKF om å få status som en beskyttet minoritet og påberopte seg Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter (EMK).

NKF uttrykte et *særskilt* ønske om å bli benevnt *kvener*. Dette ble imøtekommet av staten.

Begrepet *kven* fikk heretter (for første gang) en formell offisiell betydning som egennavn på *den beskyttede minoritetsgruppen* av finske etterkommere.

Det burde være en selvfølgelighet, men Europarådet har påpekt at "*Partene*" (Den enkelte stat) ikke skal utpeke den enkelte person eller folkegrupper som skal tilhøre minoritetsgruppen.

NFI krever at AID, KKD og Varanger museums eiere så snart som mulig sørger for at korrigerende tiltak blir utført slik at blant annet Varanger museum IKS avd. Vadsø som en offentlig institusjon benytter korrekte offisielle begrep på de personer eller folkegrupper museet formidler kunnskap om.

Avslutningsvis vil jeg minne om at Europarådets viktigste målsetting med EMK var å sikre *fred og stabilitet i sentrale deler av Europa!*

Den unnfalighet som hittil er demonstrert, både fra museets eiere og de ansvarlige departement, er en uakseptabel situasjon som paradoksalt nok vil kunne forårsake den motsatte effekt av konvensjonens viktigste målsetting. Langvarig og mulig tilspissing av konfliktnivået kan derimot unngås med enkle tiltak.

NFI ber om svar fra samtlige hovedmottakere.

Mvh

Stig R Thuv

Leder Norsk-finsk interesseorgan

www.norskfinsk.no

Vedlegg :

Brev fra professor Asbjørn Eide datert 20.04.2009.

Brev fra Waling T. Gorters datert 17.05.2009.

Brev fra Vadsø kommunes ordfører med avslag om møte med NFI.

Faksimile av S. Skarsteins artikkel i avisen Finnmarken den 15.05.2009

Faksimile av professor Einar Niemis artikkel i avisen Finnmarken 06.05.2009